2019

دغیر عضوی مرکبونو نوم ایشودنه

دمتوسطی او لیسی دوری د شاګردانو لپاره

ترتیب کوونکی: شمس الرحمن رشیدی

shamsorhmanrashidy@gmail.com

3/30/2019

(c) ketabton.com: The Digital Library

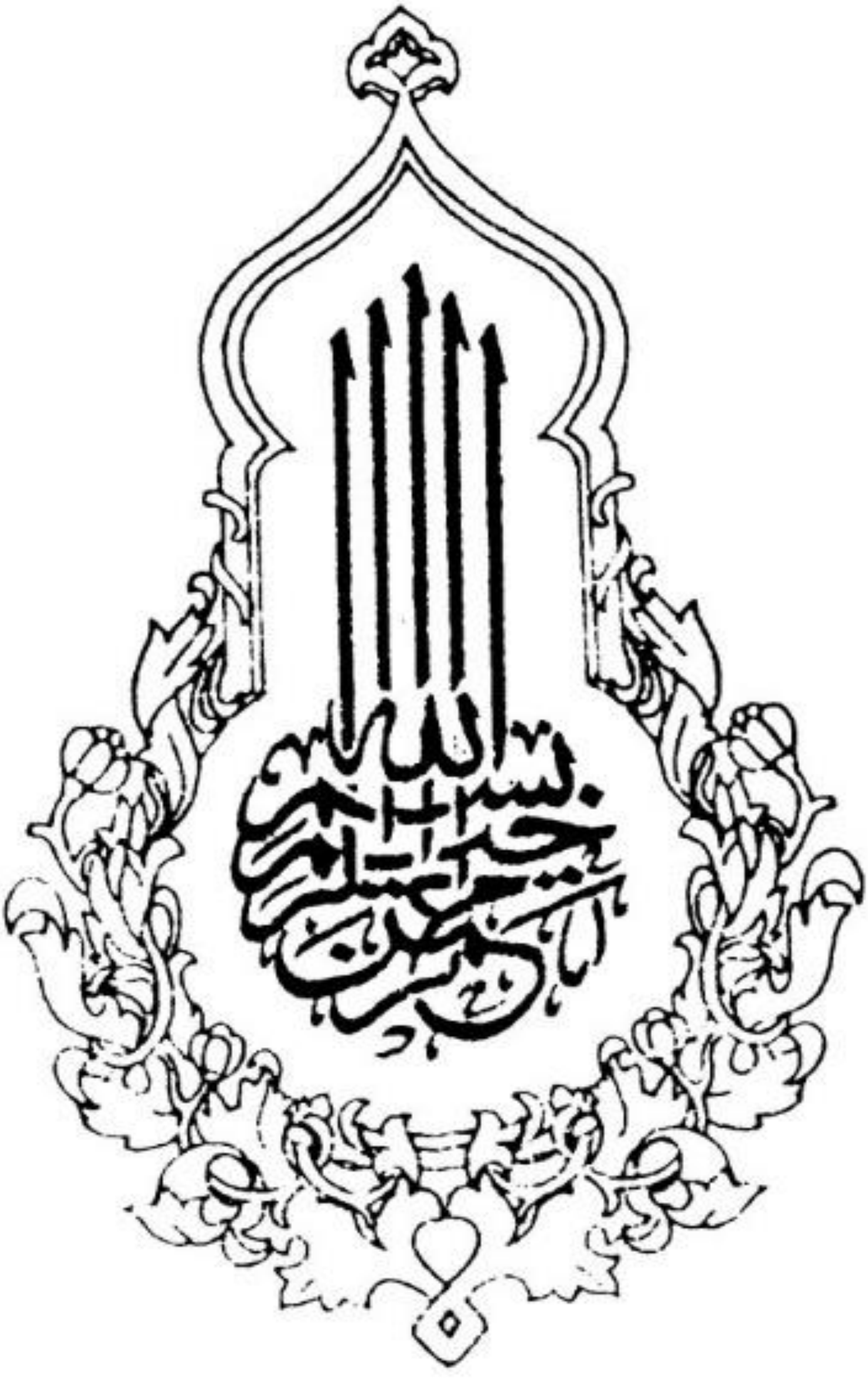

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

غیر عضوی مرکبونه 4
دغیرعضوی مرکبونو ویشنه 4
اکسایدونه 5
۱:غیرفلزی اکسایدونه : 5
۲ : فلزی اکسایدونه: 6
د اکسایدونو علمی نوم ایښودنه 7
۳ : امفوتریک اکسایدونه 7
۴:خنثی اکسایدونه 8
تیزابونه 8
دری گونی (اکسیجن) لرونکی تیزابو نوم ایښودنه 9
څلورم اصلی گروپ تیزابونه: 9
پنځم اصلی گروپ تیزابونه: 9
د شپږم اصلی گروپ عناصر: 10
داووم گروپ تیزابی عناصر 10
القلی (Base)یا قلوی گانی 11
مالگی یا منرالونه (Salts) 12
دوه عنصره مالگی 12
علمی نوم ایښودنه 13
داکسیجن لرونکی یا دری عنصره مالگی 13
څلور عنصره تیزابونه یا مالگی 14
القلی مالگی 15
اخځلیکونه 16

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

غیر عضوی مرکبونه

غیر عضوی مرکبونه هغه مرکبونه دی چی په خپل ترکیب(جوړښت) کی د کاربن او هایدروجن عناصر ونه لری خو په ځینو کی چی شته هغه بیا د عضوی مرکبونو خواص نه لری.
مثال: اوبه (H_2O) ،کاربن ډای اکساید (CO_2) کاربونیټونه(($CaCO_3$, $NaCO_3$, $NaHCO_3$, $Ca(CH_3)$) او داسی نور دا ټول د غیرعضوی مرکبونو له جملې څخه دی.
دغیرعضوی مرکبونوشمیر نظر عضوی مرکبونو ته لیږ ده تقریبا اد اتوسوو زرو(۸۰۰۰۰۰) په شاوخوا کی ده .
دغیرعضوی مرکبونو تعاملات ګرندی دی چی زیات یی بغیر له تودوخی او کتلست څخه سرته رسیږی ،مالیکولی کتله یی کمه ده آیونی قطبی اشتراکی اړیکه لری او همداشان ډیر یی د بریشنا تیرونکی (هادی) دی.

دغیرعضوی مرکبونو ویشنه

غیرعضوی مرکبونه په څلورو برخو باندی ویشل شوی.

I. اوکسایدونه (Oxides)
II. تیزابونه (Acids)
III. القلی ګانی (Base)
IV. مالګی (Mineral)

اکسایدونه دوه عنصره مرکبونه دی او په څلورو برخو باندی ویشل شوی دی.

A. غیر فلزی اکسایدونه
B. فلزی اکسایدونه
C. امفوتریک اکسایدونه
D. خنثی اکسایدونه

القلی ګانی څو عنصره مرکبونه دی او تیزابونه او مالګی دوه برخی لری :

1. څو عنصره مرکبونه
2. دوه عنصره مرکبونه

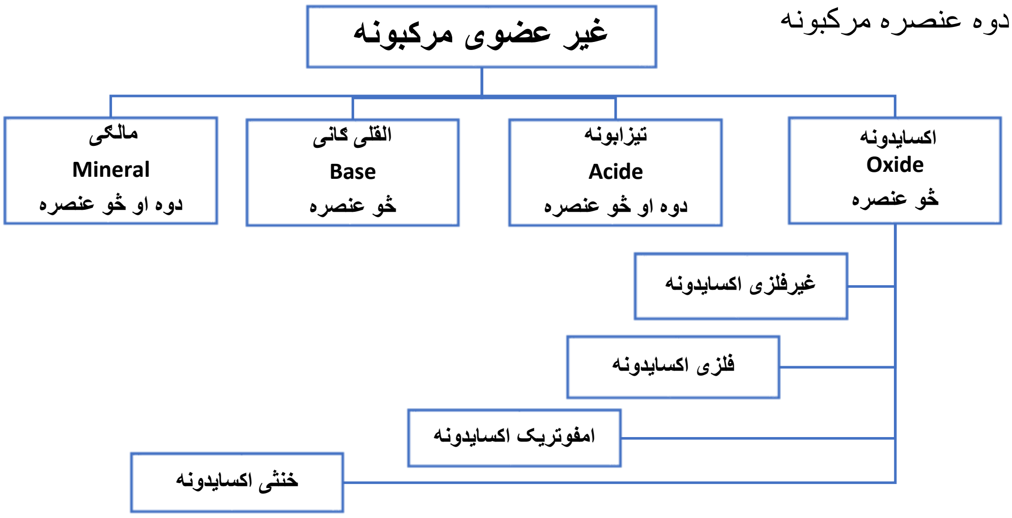

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکسایدونه

اکسایدونه هغه مرکبونه دی چی د اکسیجن (O_2) او نورو عناصرو له تعامل څخه لاسته راځی.

اکسایدونه<------------- عنصر + اکسیجن

$S + O_2$ ------------→ SO_2

$C + O$---------------→ CO_2

$Fe + O$--------------→ FeO

اکسدیشن (Oxidation)

د اکسیجن(O_2) عنصر د فلز او غیرفلز سره اکسایدونه جوړوی د اکساید جوړیدنی ته د اکسیدیشن عملیه وایی.

یا د اکسیجن(O_2) نصبول په بله ماده باندی عبارت له اکسیدیشن څخه ده.

د اکسایدونو ډولونه

۱: غیرفلزی اکسایدونه :

د غیر فلز اکسیدیشن عملیه غیر فلزی اکساید جوړوی.

غیر فلزی اکسایدونه <------------ O_2 +غیرفلزونه

$S + O_2$------------->SO_2

او داسی نور لکه (CO_2 , SO_3 , NO_2 , N_2O_5 , N_2O_3) هم جوړوی

قانون: غیرفلزی اکسایدونه تیزابی اکسایدونه دی چی دغیرفلزی اکسایدونو تعامل د اوبو سره غیرفلزی تیزاب جوړوی .

تیزاب <-------------- غیرفلزی اکسایدونه + H_2O

$SO_3 (g) + H_2O (l)$ ----------------------> H_2SO_4

$CO_2 + H_2O (l)$ ----------------------> H_2CO_3

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغیرفلزی اکسایدونو نوم ایښودنه:

د غیرفلزونو په نوم ایښودنه کی اول د غیرفلز نوم او بیا د (mono, di,tri,tetra,penta) وروستاړی او د هغه څخه وروسته د اکساید (Oxide) کلمه ذکر کوو.

غیر فلزونه متحول ولانس لری نو څکه مختلف مرکبات جوړوی .

مثالونه:

دغیر فلزی اکساید فورمول	مختاړی	دغیرفلز نوم	وروستاړی	د اکساید کلمه
CO	-	Carbon	mono	Oxide
CO_2	-	Carbon	di	Oxide
SO	-	Sulfur	mono	Oxide
SO_2	-	Sulfur	di	Oxide
SO_3	-	Sulfur	tri	Oxide
N_2O	Di	Nitrogen	mono	Oxide
N_2O_3	Di	Nitrogen	tri	Oxide
N_2O_5	Di	Nitrogen	penta	Oxide
P_2O	Di	phosphorus	mono	Oxide
P_2O_3	Di	phosphorus	tri	Oxide
P_2O_5	Di	phosphorus	penta	Oxide

۲ : فلزی اکسایدونه:

فلزونه د O_2 سره تعامل کوی او فلزی اکسایدونه جوړوی او فلزی اکسایدونو ته القلی اکسایدونه هم ویلای شو څکه چی : **قانون:**

H_2o + فلزی اکسایدونه ---------> القلی

د فلزی اکسایدونو نوم ایښودنه

۱ : اول د فلز نوم بیا د اکساید کلمه ذکر کوو:

دفلز اکساید فورمول	دفلز نوم	د اکساید کلمه
Li_2o	lithium	Oxide
Na_2O	Sodium	Oxide
K_2O	Potassium	Oxide
$Mg\ O$	Magnesium	Oxide
$Ca\ O$	Calcium	Oxide
Al_2o	Aluminum	Oxide
$Zn\ O$	Zink	Oxide

۲ : که فلزد متحول او څو ولانسه لرونکی وه په دی حالات کی د فلز نوم ورسره که لوړ ولانس وه د (ic) وروستاړی او که د ټیټ ولانس لرونکی وه د (ous) وروستاړی ذکر بیا ور پسی د (oxide) اکساید کلمه ذکر کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفلز اکساید فورمول	دفلز نوم	د اکساید کلمه
$Fe^{+2}O^{-2}$	Ferrous	Oxide
$Fe_2^{+3}O^{-2}_3$	Ferric	Oxide
$Cu^{+1}_2O^{-2}$	Cuprous	Oxide
$Cu^{+2}O^{-2}$	Cupric	Oxide
$Hg^{+1}O^{-2}$	Mercurous	Oxide
$Hg^{+2}O^{-2}$	Mercuric	Oxide

د اکسایدونو علمی نوم ایښودنه :

په علمی نوم ایښودنه سره د عنصر نوم بیا د عنصر د اکسدیشن نمبر په واړه قوس کی او بیا د اکسید کلمه ذکر کوو:

دمرکب فورمول	د مرکب نوم	داکسدیشن نمبر	د اکساید کلمه
CO	Carbon	(I)	Oxide
CO_2	Carbon	(II)	Oxide
FeO	Iron	(I)	Oxide
FeO_3	Iron	(III)	Oxide

۳: امفوتریک اکسایدونه

امفوتریک اکسایدونه هغه اکسایدونه دی چی دوه ګونی خاصیت ولری یعنی هم تیزابی او هم القلی خاصیت ولری.

یعنی د القلی په وړاندی د تیزاب او د تیزاب په وړاندی د القلی خاصیت شکاره کوی .

قانون: مالګه + H_2O ------------------------> تیزابونه + القلی

مالګه + H_2O ------------------------> القلی + امفوتریک اکساید

مالګه + H_2O ------------------------> تیزاب + امفوتریک اکساید

امفوتریک اکسایدونه دغه دی:

د مرکب فورمول	د مرکب نوم	د اکساید کلمه
Al_2O_3	Almunim	Oxide
As_2O_3	Arsenic	Oxide
Sb_2O_3	Chromium	Oxide
ZnO	Zink	Oxide
PbO	Pulmbium	Oxide
SnO	Stadium	Oxide
H_2O	Hydrogen	Oxide

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴:خنثی اکسایدونه

خنثی اکسایدونه هغه اکسایدونه دی چی نه تیزابی او نه هم القلی خاصیت ولری.

مثال:

دمرکب فورمول	مختاړی	دمرکب نوم	وروستاړی	د اکساید کلمه
CO	-	Carbon	-	Oxide
N_2O	Di	Nitrogen	mono	Oxide
NO	mono	Nitrogen	mono	Oxide
NO	-	Nitrogen	-	Oxide

تیزابونه

د تیزاب یا اسید کلمه (Acid) د (Acidus) یونانی کلمی څخه اخستل شوی ده چی معنی یی تروش والی او تریوالی ده .

د تیزابو په باره کی د ارینوس تعریف: تیزابونه هغه مرکبونه دی چی په اوبو کی د حل کیدو په وخت کی د هایدروجن(H^+) آیون جوړ کری.

تیزابونه کیدای شی دوه عنصره یا څو عنصره وی .

H +غیرفلز ------------------------ >acid

دغه لاندی تیزابونه په نوم ایشودنه کی نه دی شامل :

1. هایدرولین (N_2H_4)
2. آمونیا (NH_3)
3. اوبه (H_2O)
4. میتان (CH_4)

که تیزابونه په اوبو کی شتون ولری نو په نوم ایښودنه کی یی اول د (Hydro)هایدرو کلمه بیا د غیر فلز نوم بیا د لوړ اکسیدیشن نمبر لپاره (ic) او د ټیټ نمبر اکسیدیشن لپاره (ous) وروستاړی ذکر بیا د داسید(acid) کلمه ذکر کوو.

دمرکب فورمول	دهایدورو کلمه	دغیرفلزنوم	وروستاړی	د اسید کلمه
HF	Hydro	Flor	ic	acid
HCL	Hydro	clor	ic	acid
HBr	Hydro	Brom	ic	acid
HI	Hydro	Icon	ic	acid
H_2S	Hydro	sulfa	ous	acid
H_3P	Hydro	phosphor	ic	acid
HCN	Hydro	Cyan	ic	acid

(c) ketabton.com: The Digital Library

او که په اوبو کی شتون ونه لری اول هایدروجن(Hydrogen)بیا غیر فلزنوم بیا (ide)کلمه لیکو.

وروستاړی	دغیرفلزنوم	دهایدوروجن کلمه	دمرکب فورمول
ide	Flor	Hydrogen	HF
ide	clor	Hydrogen	HCL
ide	Brom	Hydrogen	HBr
ide	Iocl	Hydrogen	HI
ide	sulf	Hydrogen	H_2S
ide	phosphor	Hydrogen	H_3P
ide	Cyan	Hydrogen	HCN

هایدروجن سیانید Hydrogen Cyanide یو دری عنصره مرکب ده خو اکسیجن نه لری ځکه په دوه گونی تیزابو کی شمیرل کیږی.

دری گونی (اکسیجن) لرونکی تیزابو نوم ایښودنه

دا تیزابونه په خپل جوړښت کی اکسیجن هم لری او د څلورم اصلی گروپ څخه شروع ده:

څلورم اصلی گروپ تیزابونه:

څلورم اصلی گروپ عناصر دوه مثبت ولانسونه لری یا اکسیدیشن نمبر لری چی عبارت دی له [+4,+2] دی او دا دوه ډوله اکسیجن لرونکی تیزابونه جوړوی.

مرکزی عنصر: هغه عناصر دی چی په یومالیکول کی دلوړ اکسیدیشن نمبر لرونکی وی.

دمرکزی عنصر نوم+ic+acid<------ $^{+4}$------د مرکزی عنصر اکسیدیشن نمبر مطابق گروپ

دمرکزی عنصر نوم+ous+acid<------ $^{+2}$------د مرکزی عنصر اکسیدیشن نمبر ۲ واحد کم گروپ

مثالونه

داسید کلمه	وروستاړی	نوم	دمرکب فورمول
acid	ic	Carbon	$H^{+1}{}_2C^{+4}O^{-2}{}_3$
acid	ous	Carbon	$H^{+1}{}_2C^{+2}O^{-2}{}_2$
acid	ic	Silico	$H^{+1}{}_2Si^{+4}O^{-2}{}_3$
acid	ous	Silico	$H^{+1}{}_2Si^{+2}O^{-2}{}_2$

پنځم اصلی گروپ تیزابونه:

پنځم اصلی گروپ عناصردری ولانسونه لری یا اکسیدیشن نمبر لری چی عبارت دی له [+5,+3,+1] دی او دا دری ډوله اکسیجن لرونکی تیزابونه جوړوی.

دمرکزی عنصر نوم+ic+acid<------ $^{+5}$------د عنصر اکسیدیشن نمبر مطابق گروپ

دمرکزی عنصر نوم+ous+acid<------ $^{+3}$------د عنصر اکسیدیشن نمبر ۲ واحد کم گروپ

دمرکزی عنصر نوم+Hypo+ic+acid<------ $^{+1}$------د عنصر اکسیدیشن نمبر ۴ واحد کم گروپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

دمرکب فورمول	مختاړی	نوم	وروستاړی	داسید کلمه
$H^{+1}N^{+5}O^{-2}_{3}$		Nitr	ic	acid
$H^{+1}N^{+3}O^{-2}_{2}$		Nitr	ous	acid
$H^{+1}N^{+1}O^{-2}$	Hypo	Nitr	ous	acid
$H^{+1}_{3}P^{+5}O^{-2}_{4}$		Phosphor	ic	acid
$H^{+1}_{3}P^{+3}O^{-2}_{3}$		Phosphor	ous	acid
$H^{+1}_{3}P^{+1}O^{-2}_{2}$	Hypo	Phosphor	ous	acid
$H^{+1}_{3}As^{+5}O^{-2}_{4}$		Arsen	ic	acid
$H^{+1}_{3}As^{+3}O^{2}_{4}$		Arsen	ous	acid
$H^{+1}_{3}As^{+1}O^{-2}_{4}$	Hypo	Arsen	ous	acid

د شپږم اصلی ګروپ عناصر:

د شپږم ګروپ عناصر هم د پنځم ګروپ په شان دی او نرم ایشودنه یی هم د پنځم ګروپ په شان ده خو د اکسیدیشن نمبر یی فرق کوی چی عبارت دی له [+6,+4,+2] څخه .

مثالونه

دمرکب فورمول	مختاړی	نوم	وروستاړی	داسید کلمه
$H^{+1}_{2}S^{+6}O^{-2}_{4}$		Sulfur	ic	acid
$H^{+1}_{2}S^{+4}O^{-2}_{3}$		Sulfur	ous	acid
$H^{+1}_{2}S^{+2}O^{2}_{2}$	Hypo	Sulfur	ous	acid
$H^{+1}_{2}Se^{+6}O^{-2}_{4}$		Selen	ic	acid
$H^{+1}_{2}Se^{+4}O^{-2}_{4}$		Selen	ous	acid
$H^{+1}_{2}Se^{+2}O^{-2}_{4}$	Hypo	Selen	ous	acid

داووم ګروپ تیزابی عناصر

د اووم ګروپ د اکسیدیشن نمبرونه دغه څلور دی [+1,+3,+5,+7].

د عنصر اکسیدیشن نمبر مطابق ګروپ------ $^{+7}$ ------>per & Hyper دمرکزی عنصر نوم+ic+acid

د عنصر اکسیدیشن نمبر۲واحد کم ګروپ------ $^{+5}$ ------> دمرکزی عنصر نوم+ic+acid

د عنصر اکسیدیشن نمبر۴واحد کم ګروپ------ $^{+3}$ ------> دمرکزی عنصر نوم+ous+acid

د عنصر اکسیدیشن نمبر۶واحد کم ګروپ------ $^{+1}$ ------>Hypo+ دمرکزی عنصر نوم+ous+acid

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

دمرکب فورمول	مختاړی	نوم	وروستاړی	داسید کلمه
$H^{+1}Cl^{+7}O^{-2}_4$	per	color	ic	acid
$H^{+1}Cl^{+5}O^{-2}_3$	.	color	ic	acid
$H^{+1}Cl^{+3}O^{-2}_2$	.	color	ous	acid
$H^{+1}Cl^{+1}O^{-2}$	Hypo	color	ous	acid
$H^{+1}Br^{+7}O^{-2}_4$	per	Brom	ic	acid
$H^{+1}Br^{+5}O^{-2}_3$	.	Brom	ic	acid
$H^{+1}Br^{+3}O^{-2}$	.	Brom	ous	acid
$H^{+1}Br^{+1}O^{-2}$	Hypo	Brom	ous	acid

القلی (Base)یا قلوی ګانی

د القلی (Alkali) یوه عربی کلمه ده چی ایرو ته وایی .

القلی هغه مرکبونه دی چی په اوبو کی دحل کیدو په وخت کی د هایدروکسل آیون (OH) تولیدوی .

فلزی اکسایدونه له اوبو سره تعامل کوی او قلوی جوړوی .

هغه فلزونه چی ثابت ولانس ولری یو ډول قلوی جوړوی چی اول د فلز نوم بیا د هایدوکساید کلمه اخلو:

مثالونه:؟.

دمرکب فورمول	نوم	دهایدروکساید کلمه
$li^{+1}(OH^{-1})$	lithium	Hydroxide
$Na^{+1}(OH^{-1})$	Sodium	Hydroxide
$K^{+1}(OH^{-1})$	potassium	Hydroxide
$Ca^{+2}(OH^{-1})$	calcium	Hydroxide
$Mg^{+2}(OH^{-1})_2$	Magnesium	Hydroxide
$Al^{+3}(OH^{-1})_3$	AlmunuIm	Hydroxide

هغه فلزونه چی متحول ولانس ولری مختلفی قلویانی جوړوی اول د فلز د نوم بعد دلوړاکسیدیشن لپاره (ic) کلمه او د ټیټ ولانس لپاره د (ous) کلمه بیا د هایدروکساید کلمه ذکر کوو ،.

دمرکب فورمول	نوم		دهایدروکساید کلمه
$Fe^{+2}(OH^{-1})_2$	Fer	ous	Hydroxide
$Fe^{+3}(OH)_3$	Fer	ic	Hydroxide
$Cu^{+1}(OH^{-1})$	Cupper	ous	Hydroxide
$Cu^{+2}(OH^{-1})_2$	Cupper	ic	Hydroxide
$Hg^{+1}(OH^{-1})$	Mercur	ous	Hydroxide
$Hg^{+2}(OH^{-1})_2$	Mercur	ic	Hydroxide

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالګی یا منرالونه (Salts)

هغه وخت چی غیرفلزونه د فلز سره تعامل وکړی نو مالګی او منرالونه جوړوی .

کله چی قلوی له تیزابو سره تعامل وکړی مالګی جوړوی .

فلز + غیر فلز ----------------------> مالګی او منرالونه

دوه عنصره مالګی

هغه فلزونه چی ثابت ولانس ولری یوډول مالګه جوړوی په نوم اینبودنه کی اول د فلز نوم بیا دغیرفلز نوم بیا د (ide) وروستاړی ذکر کوو.

۱: **هالایدونه** چی د اووم ګروپ عناصر دی **Halide**

عنصر + X^{-1}_2

Halogens X_2 ---> Fe, Cl2, Br2, I

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم	د(Ide) کلمه
$Na^{+1}Cl^{-1}$	Sodium	Color	ide
$K^{+1}Br^{-1}$	potassium	Brom	ide
$Li^{+1}I^{-1}$	Latium	Iod	ide
$Al^{+3}Cl^{-1}_3$	Almunium	Color	ide

۲: **سلفایدونه** **Sulfide**

عنصر $+S^{-2}$

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم	د(Ide) کلمه
$Na^{+1}_2S^{-2}$	Sodium	Sulf	ide
$K^{+1}_2S^{-2}$	potassium	Sulf	ide

۳: **نایترایت** **Nitride**

عنصر $+ N^{-3}$

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم	د(Ide) کلمه
$K^{+1}_3N^{-3}$	potassium	Nitr	ide
$Al^{+3}N^{-3}$	Almunium	Nitr	ide

۴:**فاسفید** **Phosphide**

عنصر $+ P^{-3}$

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم	د(Ide) کلمه
$Na^{+1}_3S^{-3}$	Sodium	Phosph	ide
$Mg^{+2}{}_3N^{-3}_2$	Magnesium	Phosph	ide

۵:**کاربونید** **Carbide** عنصر$+C^{-4}$

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم	د(Ide) کلمه
$Ca^{+2}_2C^{-4}$	Calcium	Carb	ide
$AL^{+3}{}_4N^{-4}_3$	Almunium	Carb	ide

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cyanide عنصر+CN $^{-4}$ **۶:سیانايد**

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم	د(Ide) کلمه
$Ca^{+2}CN^{-1}_2$	Calcium	Cyan	ide
$K^{+1}{}_4\,CN^{-1}$	Potassium	Cyan	ide

هغه فلزونه چې متحول ولانس ولری د لوړ اکسیدیشن لپاره د (ic) کلمه او د ټیټ ولانس لپاره د(ous) کلمه ذکر کوو.

دمرکب سمبول	دفلزنوم	دغیرفلزنوم
$F^{+2}Cl^{-1}{}_2$	Ferous	Coloride
$F^{+3}Cl^{-1}{}_3$	Ferric	Coloride
$Fe^{-2}S^{-2}$	Ferous	Sulfide
$Fe^{+3}{}_2S^{-2}{}_3$	Ferric	Sulfide
$Cu^{+2}Cl^{-1}{}_2$	Cupric	Coloride

علمی نوم ایښودنه

اول د فلز نوم بیا د اکسیدیشن نمبر په قوس او دغیر فلز په اخیر کی د (ide) کلمه ذکر کوو.

دمرکب سمبول	دفلزنوم	د اکسیدیشن نمبر	دغیرفلز نوم او IDE کلمه
$F^{+2}S^{-2}$	Iron	II	Sulfide
$F^{+32}Cl^{-2\ 3}$	Iron	III	Sulfide
$Cu^{+1}Cl^{-1}$	Coper	I	Coloride
$Cu^{+2}Cl^{-1}{}_2$	Coper	II	Coloride
$Hg^{+1}Br^{-1}$	Mercory	I	Bromide
$Hg^{-2}Br^{-1}{}_2$	Mercory	II	Bromide

داکسیجن لرونکی یا دری عنصره مالگی

اکسیجن لرونکی مالگو نوم ایشودنه د اکسیجن لرونکو تیزابو په اساس باندی کیژی .

داکسیجن لرونکو تیزابو او مالگو ترمنځ لاندی فرقونه دی.

1) په مالگو کی اول عنصر فلز ده ځکه دفلزنوم اول اخیستل کیږی.
2) هغه تیزابونه چې (ic)ولری په مالگو کی په (ate) باندی ختمیږی.
3) هغه تیزابونه چې (ous)ولری په مالگو کی په (ite) باندی ختمیږی.
4) د (per) او (Hypo) څخه هم کار اخیستل شوی.

مثالونه په راتلونکی صفحه کی دی ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمرکب سمبول	دفلزنوم	غیرفلز او وروستاړی
$Ca^{+2}C^{+4}O^{-2}_{3}$	Calcium	Carbonate
$Ca^{+2}C^{+2}O^{-2}_{2}$	Calcium	Carbonite
$Na^{+1}N^{+5}O^{-2}_{3}$	Sodium	Nitrate
$Na^{+1}N^{+3}O^{-2}_{2}$	Sodium	Nitrite
$Na^{+1}N^{+1}O^{-2}$	Sodium	hypo Nitrite
$Al^{+3}P^{+5}O^{-2}_{4}$	Almunium	phosphate
$Al^{+3}P^{+3}O^{-2}_{3}$	Almunium	phosphite
$Al^{+3}P^{+1}O^{-2}_{2}$	Almunium	hypo phosphite
$Mg^{+2}S^{+6}O^{-2}_{4}$	Magnisium	Sulfate
$Mg^{+2}S^{+4}O^{-2}_{3}$	Magnisium	Sulfite
$Mg^{+2}S^{+2}O^{-2}$	Magnisium	hypo Sulfite
$Na^{+1}Cl^{+7}O^{-2}_{4}$	Sodium	per Colorate
$Na^{+1}Cl^{+5}O^{-2}_{3}$	Sodium	Colorate
$Na^{+1}Cl^{+3}O^{-2}_{2}$	Sodium	Colorite
$Na^{+1}Cl^{+1}O^{-2}$	Sodium	hypo Colorite
$Ca^{+2}(IO^{4)-1}_{2}$	Calcium	per iodate
$Ca^{+2}(IO^{3)-1}_{2}$	Calcium	Iodate
$Ca^{+2}(IO^{2)-1}_{2}$	Calcium	Iodite
$Ca^{+2}(IO^{)-1}_{2}$	Calcium	hypo Iodite

څلور عنصره تیزابونه یا مالګی

هغه مالګی دی چی په خپل چوړښت کی دنورو سربیره د هایدروجن عنصر هم ولری نو په دی خاطر ورته څلور عنصره وایی چی په خپل ترکیب کی (فلز ، غیرفلز ، هایدروجن ، اکسیجن) لری .

په نوم ایښودنه کی دتیر په شان د فلز نه وروسته د (Bi , Hydro) استفاده کېږی.

دمرکب سمبول	دفلزنوم	غیرفلز او وروستاړی
Na+1Cl+7O-24	Sodium	per colocate
Na+1Cl+5O-23	Sodium	colorate
Na+1Cl+3O-22	Sodium	colorite
Na+1Cl+1O-2	Sodium	hypo colorite
Ca+2(IO4)-12	Calcium	per iodate
Ca+2(IO3)-12	Calcium	Iodate
Ca+2(IO2)-12	Calcium	iodaite
Ca+2(IO)-12	Calcium	hypo iodaite

(c) ketabton.com: The Digital Library

القلی مالګی

هغه مالګی چی په خپل جوړښت کی د هایدروکسل (OH) ګروپ ولری .

په نوم ایښودنه کی اول دفلز نوم بیا د هایدروکسی (Hydroxi) کلمه او اخیر د غیر فلز نوم او ورسره د (ide) وروستاړی ذکر کوو.

دمرکب سمبول	دفلزنوم	غیرفلز او وروستاړی
$Ca^{+2}(OH)^{-1}Cl^{-1}$	Calcium	hydroxi Color ide
$Mg^{+2}(OH)^{-1}Br^{+1}$	Magnesium	hydroxi Bromide
$Na^{+1}{}_2(OH)^{-1}I^{-1}$	Sodium	hydroxi Iodide
$Al^{+3}(OH)^{-1}{}_2Cl^{-1}$	Aluminum	di hydroxi color ide
$Al^{+3}(OH)^{-1}Cl^{2}$	Aluminum	di hydroxi color ide
$K^{+1}{}_2(OG)^{-1}Br^{-1}$	Potassium	hydroxi Bromide

د ګرانو لوستونکو څخه یوه هیله : هر انسان له ځانه پوره نده او هم نشی کیدای چی یو انسان دی په یوه موضوع کی مکمل معلومات ولری نو په دی اساس به زما دغه وړه رساله هم له غلطیو خالی نه وی نو ستاسی څخه هیله لرم چی د اصلاح لپاره یی راسره د ایمانی د ندی او وروږګلوی په خاطر مرسته راسره وکړی.

E-mail : Shamsorhmanrashidy@gmail.com

Facebook: https://facebook.com/Shama.Rashidy.1

Phone Number: +93-744-482-180

+93-706-707-304

ومن الله توفیق

پای

قره باغ – غـزنــی

۲۳/حوت/۱۳۹۷

۹:۵۵ق.ظ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیکونه

1. نهالګر.پوهاند شیرمحمد ـ عمومی کیمیا چاپ کال ۲۰۰۶ – میهن خپرندویه ټولنه
2. بارګزی ، انجینر محمدظاهر ،اسانه کیمیا ،کال ۱۳۸۴ ل ل
3. ماموند ، خیر محمد ،عمومی کیمیا ،کال ۱۳۹۲
4. کیمیا ، افغان ترک ، پنځم ایدیشن
5. خاموش،عظیم ،پیشتاز کانکور ،۱۳۹۴
6. د مکتب نوی درسی نصاب کیمیا ټوولګی اووم ۱۳۹۵
7. د مکتب نوی درسی نصاب کیمیا ټوولګی اتم ۱۳۹۵
8. د مکتب نوی درسی نصاب کیمیا ټوولګی لسم ۱۳۹۵
9. د مکتب نوی درسی نصاب کیمیا ټوولګی یولسم ۱۳۹۵
10. www.chimistry.com
11. په انترنیت کی مختلف سایټونه د کیمیا د څانګی مربوط.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library